

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

לו.

עין משפט
גזר מצוה

כא מיי פ"ט מהל' לבי
המקדש הל' ט וע"ש
כ"מ:

מוסף רש"י

זו ביאה ראשונה. שכל
לארץ זמני יהושע (ברכות
ד. ט.) זו ביאה שניה.
שכלו מגלות צלל זמני
עורף (סו. טו.) ליעשות
להם גם. לצוא ביד רמה
(שם) לעלות מרוב על
כרסם של מלכי פרס
(סנהדרין יח. א.) בביאה
שניה. זמני עורף,
שביאה ראשונה. זמני
יהושע. מהקצוץ הכמון
(סו. טו.) אלא שגרים
החטא. ולא הלכו אלא
בנשות טורש וכל ימי מלכי
פרס נשתעמו להם לטורש
ולאחשוש (ולריוש
החליון (ברכות ד. ט.)
וקיפלו. כמו וקיפלו
(זוליון מד. ע"ש).

תוספות שאג"ן

שביי לרבות כענינים
שבחורבם. בא הכתוב
להחרי כעניני שבחוצה
לארץ ולקיים מהם יפת
תואר שלא יהא בכלל לא
תחיה כל שבחוצה. כמאן בר'
שמעון שכתב להם שיחוררו
בחיטובו ודוקא אותם
העומדין בבבלין אבל
העומדין חוץ לבבלין לא
היו בכלל לא תחיה כל
בשמה. שאם היו רוצים
לפנות את ארצם והולכי
להם לא נצטוו להחרימם
כמו שפינה הרגשי והלך
לו. (אלא) נאכל לר'
יהודה כולם בכלל דלא
תחיה וא"ת לר' יהודה
דאמר נצטוו להחרימם
כל כענינים שבחוצה
לארץ למה לי קרא דלא
תחתוב כל היפוק לי' מלא
תחיה כל בשמה. וי"ל
דאיבערין כגון אותן שלא
יכולו להחרימם כדאי'
בספר שופטים וכגון
הרגשי שפינה והלך לו.
דמשה לא עבר ויהושע
עבר. ה"י פשטא דשל
משה לא עבר דלמה היתה
עוברת הירדן והלא לא
כבשו אז אלא ארץ סיחון
ועוד ושמה אותן שנבלטו
מארץ סיחון ועוד לעבר
הירדן של ארץ כנען לא
הויקה בצרעה עד יהושע:

כמאן בר"ש. ואל"ת לנמה ציפת תואר אפילו ר' יהודה מודה
דהא לא דברה מורה אלא כנגד היצר והואיל והותרו שאר
נכריות דהלכה למשה מסיני דקנאון פוגעין צו כדאיתא בפרק שני
דע"ז (דף לו.) הותרו אפילו כענינים שבחוצה לארץ במקום
שהותרה יפת תואר דאמר צפ"ק

דקידושין (דף כה.) איבעיא להו כהן
מהו ציפת תואר רב אמר מותר
ושמואל אמר אסור צביצה ראשונה
כ"ע לא פליגי דשרי שלא דברה מורה
אלא כנגד היצר הרע ועוד אפילו ר"ש
מה הולך להמירה מאי שנה מכהן
אע"ג דוונה היא לא אינטרין קרא
למשרייה הואיל ולא דברה מורה אלא
כנגד היצר הרע וי"ל כיון דלא התיר
יפת תואר אלא במלחמות הארצות
שזו הכתוב מדבר שנתע מניה דגבי
כענינים לא אמרינן לא דברה מורה
אלא כנגד היצר הרע דאע"ג דאיכא יצר
אמר לא תחיה אפילו במקום יפת
תואר הלכך לרבי יהודה דלית ליה
כענינים שבחוצה לה אפי' בכלל לא
תחיה ואין מקצלין אותן לא היה
מתיר במקום יפת תואר מיהו איכא
למיתמה לר"ש דאמר מקצלים אותם
ואינם בכלל לא תחיה למה לי קרא
ושצית שציו לרבות יפת תואר ואכתי
י' מינא איפכא דדוקא לרבי יהודה
איבערין וגזירת הכתוב הוא גבי יפת
תואר שבחוצה לה אע"פ שכענינים
אחרים שבחוצה לה הם בכלל לא
תחיה וי"ל דעיקר טעמא דר"ש אקרא
ושצית שציו סמין דאי מהיה קרא
למען אשר לא ילמדו איכא למימר
כר' יהודה דליתא למשרייה או שאר
אומות או כענינים קודם שהמחילו
במלחמה: **ואחר כך הביאו את
האבנים.** ה"ג דתוספתא (פ"ח) והציאו
את האבנים שעמדו מן הירדן ובנו את
המזבח והעלו עולות ושלמים ולא
גרסינן וכתבו עליו את הסוטה:
מאי והחציו חציו של מור' הר'
גריזים מרובה מחציו של'
הר עיב"ל. לשון הירושלמי מיושב
יותר דגרסינן התם מה תלמוד לומר
והחציו ממנו שמעתינן צהר גריזים
ומרוצין צהר עיבל למה שאין שצטו
של לוי כולו שם שאם היה כל שצטו
לוי שם היו שוין ר' שמואל צר נחמני

צטו ר' יונתן אמר אילו היה כל שצטו של לוי שם לא היו שוין למה שכבר נפלו משצטו של שמעון ועשרים וארבעה אלף בשמים א"י יוסי צר בון
אילו היה שם כל שצטו של לוי היו שוין למה שלא צא משצטו ראובן וגד אלא מ' אלף חלוצי צבא והשתא אתי שפיר והחציו אל מול הר עיבל
חציו המצבור שהוא הרוב דהוי חציו שצטו ורובא צבא ומיהו כשתדקדק במנין אחרון שנאמר צו לאלה תחלק הארץ (במדבר טו) לאחר
שמו מרגלים כדכתיב וצאלה לא היה אש וגו' והיה צנתם הארבעים לאחר פטירת אהרן דכתיב ציה ויעל אהרן הכהן וגו' וימת שם צנתם
הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים צנתם הממשי (סו. לו) והכי מוכח בסדר עולם תמאל צמנין שצטו שעמדו על הר גריזים עודף על
אותן שעמדו צהר עיבל תשע אלף חסר ק"ל ואפילו אם עמדו לויים למטה שמנה אלף עדיין היו מרוצין של הר גריזים קרוב לאלף שהרי אמת
מואל צפרטן של אותן שצטו שעמדו על הר עיבל שלש מאות ושצנת אלפים ותתק"ל וצפרטן של הר גריזים ג' מאות וששה עשר אלף ות"ת
וי"ל הא דלמרינן ציפולמי שאם היה שם כל שצטו לוי היו לאו דוקא שוין שהרי מרוצין היו אלא כלומר לא היו של הר גריזים פחותין (ו) והשתא
שלא היו כל שצטו לוי שם נרץ לומרן שעמדו לויים למטה תשע אלף או יותר אבל הא דלמרינן רבי שמואל צר נחמני צטו ר' יונתן אילו היה שם
כל שצטו של לוי לא היו שוין למה שכבר נפלו משצטו של שמעון ועשרים וארבעה אלף קשיא שהרי המנין היה אחרי כן כדכתיב ויהי אחרי המגפה
וגו' (סו. כה) ומה שחלק עליו ר' יוסי צר בון לפי שלא צא משצטו ראובן וגד אלא מ' אלף חלוצי צבא אי"כ לא נשארו משצטו ראובן אלא ג' אלף
ותש"ל שהרי כל פקודי שצטו [ראובן] לא היו כי אם מ"ג אלף ותש"ל והאיך היו אותן ג' אלף ותש"ל של ראובן שנשארו מעבר לירדן ממלאין לכ"ד
אלף שנפלו משמעון שהיה צנתם הארבעים מיהו הא לא קשיא דאיכא למימר דהכי קאמר מחמת חסרון משצטו שמעון שנפלו במגפה אפילו היה
שם שצטו של לוי לא היו שוין דמתוך כך היו של הר גריזים מועטין ולא שיחסרו מהן עשרים וארבעה אלף משמעון (ו) אלא ג' אלפים או פחות ועלה
קאי רבי יוסי צר בון אפילו לדבריך כשאתה מחסר כנגדו ג' אלף ותש"ל משצטו ראובן שנשארו מעבר לירדן והיו שוין שמחמת חסרון משצטו
שמעון אין חסר יותר מג' אלף ותש"ל אבל היא דר' שמואל צר נחמני מיקשי בדפרישית שהמגפה היתה קודם למנין: **ועשרים וחמש על אבן**
זו ועשרים וחמש על אבן זו. ירושלמי והלא אינן אלא כ"ג מכאן וכ"ז מכאן פי' לתנא דמני התם כשם שחלוקים כאן כך חוקין בצבאי אפוד מקשה א"כ
על אותה אבן שהיו עליה של הר גריזים (ו) היו כ"ג ועל השניה כ"ז וחלוקין מלא ומשני א"כ יוחנן צמנין היה חצי מכאן וי"ל דעל השניה שכתובין עליה
אותו של הר עיבל היה כמות צ"ג ועל הראשונה ימין א"כ וצידא ויאות מי כתיב ששה שמותם לא תחיה אלא ששה שמותם ולא כל שמותם:
לעשות

כמאן בר' שמעון. דאמר שכבת להם שיחורו צנטובה ויקבלום אלמא
לא היו העומדין חוץ לגבולין בכלל לא תחיה כל נשמה אלא לר' יהודה
כולן בכלל לא תחיה: נסרו. מתקלקל מרעי: והמוסי. לשון המומה
ועירובו הגוף ומה שכתובו: ציאה ראשונה. צימי יהושע: ציאה

עניה. צימי עורף: ליעשות להם נס.
לעלות צורוע ולא היו משתעבדים
למלכות אלא שגרם חטאם של ישראל
צימי צית ראשון וגזר עליהם שלא
יעלו אלא צרשות כדכתיב מי צבס
מכל עמו (עורף ה.) פרו ממעל.
עיניו: ושרשו מפתח. סירוס:
(ה) והעלו עונום ושלמים. שכן נצטוו
באותה פרשה אבנים שלמות הצנה
וגו' וצנת שלמים וגו'. מאי והחציו.
ציהושע הכי כתיב צהאי קרא
דמתני' וכל ישראל וגו' חציו אל מול
הר גריזים והחציו אל מול הר עיבל
למה לי למיכתב והחציו דמשמע או
חציו המיוחד או חציו הנוכח במקום
אחר: **כידך שחלוקין.** השבטים
צהר גריזים והר עיבל כדכתיב
(דברים טו) אלה יעמדו לצדך את
העם וגו' ואלה יעמדו על הקללה'
כך חלוקים בצבאי אפוד שאמור צהן
ששה משמותם וגו' הן ששה דהר
גריזים כמצינו על האמת וששה דהר
עיבל כמצינו על השנית והיינו דכתיב
והחציו אותו חציו החקוק צאחת מן
האבנים: **כסולדוס.** כסדר לידתן
ששה האחרונים כסדרן גד והאשר
ישכר וחזון יוסף וצמנין וכו' סדר
לידתן וששה ראשונים נכתבו צה
יהודה ראובן שמעון ולוי דן ונפתלי
כסדר לידתן מוזן מיהודים: **ועשרים
וחמשה על אבן זו.** לקמין פריך ששה
אחרונים עשרים וארבע הוא דהווי:
לא

ששה שבטים עלו לראש הר גריזים כו': מאי (ו) והחציו אמר רב כהנא
כדרך שחלוקין כאן כך חלוקין באבני אפוד מיתבי אשתי אבנים טובות
היו לו לכהן גדול על כתיפיו אחת מכאן ואחת מכאן ושמות שנים
עשר שבטים כתוב עליהם ששה על אבן זו וששה על אבן זו שנאמר
ששה משמותם על האבן האחת וגו' שניה כתולדותם ולא ראשונה
כתולדותם מפני שיהודה מוקדם וחמשים אותיות היו עשרים וחמש
על אבן זו ועשרים וחמש על אבן זו רבי חנינא בן גמליאל אומר
לא

צטו ר' יונתן אמר אילו היה כל שצטו של לוי שם לא היו שוין למה שכבר נפלו משצטו של שמעון ועשרים וארבעה אלף בשמים א"י יוסי צר בון
אילו היה שם כל שצטו של לוי היו שוין למה שלא צא משצטו ראובן וגד אלא מ' אלף חלוצי צבא והשתא אתי שפיר והחציו אל מול הר עיבל
חציו המצבור שהוא הרוב דהוי חציו שצטו ורובא צבא ומיהו כשתדקדק במנין אחרון שנאמר צו לאלה תחלק הארץ (במדבר טו) לאחר
שמו מרגלים כדכתיב וצאלה לא היה אש וגו' והיה צנתם הארבעים לאחר פטירת אהרן דכתיב ציה ויעל אהרן הכהן וגו' וימת שם צנתם
הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים צנתם הממשי (סו. לו) והכי מוכח בסדר עולם תמאל צמנין שצטו שעמדו על הר גריזים עודף על
אותן שעמדו צהר עיבל תשע אלף חסר ק"ל ואפילו אם עמדו לויים למטה שמנה אלף עדיין היו מרוצין של הר גריזים קרוב לאלף שהרי אמת
מואל צפרטן של אותן שצטו שעמדו על הר עיבל שלש מאות ושצנת אלפים ותתק"ל וצפרטן של הר גריזים ג' מאות וששה עשר אלף ות"ת
וי"ל הא דלמרינן ציפולמי שאם היה שם כל שצטו לוי היו לאו דוקא שוין שהרי מרוצין היו אלא כלומר לא היו של הר גריזים פחותין (ו) והשתא
שלא היו כל שצטו לוי שם נרץ לומרן שעמדו לויים למטה תשע אלף או יותר אבל הא דלמרינן רבי שמואל צר נחמני צטו ר' יונתן אילו היה שם
כל שצטו של לוי לא היו שוין למה שכבר נפלו משצטו של שמעון ועשרים וארבעה אלף קשיא שהרי המנין היה אחרי כן כדכתיב ויהי אחרי המגפה
וגו' (סו. כה) ומה שחלק עליו ר' יוסי צר בון לפי שלא צא משצטו ראובן וגד אלא מ' אלף חלוצי צבא אי"כ לא נשארו משצטו ראובן אלא ג' אלף
ותש"ל שהרי כל פקודי שצטו [ראובן] לא היו כי אם מ"ג אלף ותש"ל והאיך היו אותן ג' אלף ותש"ל של ראובן שנשארו מעבר לירדן ממלאין לכ"ד
אלף שנפלו משמעון שהיה צנתם הארבעים מיהו הא לא קשיא דאיכא למימר דהכי קאמר מחמת חסרון משצטו שמעון שנפלו במגפה אפילו היה
שם שצטו של לוי לא היו שוין דמתוך כך היו של הר גריזים מועטין ולא שיחסרו מהן עשרים וארבעה אלף משמעון (ו) אלא ג' אלפים או פחות ועלה
קאי רבי יוסי צר בון אפילו לדבריך כשאתה מחסר כנגדו ג' אלף ותש"ל משצטו ראובן שנשארו מעבר לירדן והיו שוין שמחמת חסרון משצטו
שמעון אין חסר יותר מג' אלף ותש"ל אבל היא דר' שמואל צר נחמני מיקשי בדפרישית שהמגפה היתה קודם למנין: **ועשרים וחמש על אבן**
זו ועשרים וחמש על אבן זו. ירושלמי והלא אינן אלא כ"ג מכאן וכ"ז מכאן פי' לתנא דמני התם כשם שחלוקים כאן כך חוקין בצבאי אפוד מקשה א"כ
על אותה אבן שהיו עליה של הר גריזים (ו) היו כ"ג ועל השניה כ"ז וחלוקין מלא ומשני א"כ יוחנן צמנין היה חצי מכאן וי"ל דעל השניה שכתובין עליה
אותו של הר עיבל היה כמות צ"ג ועל הראשונה ימין א"כ וצידא ויאות מי כתיב ששה שמותם לא תחיה אלא ששה שמותם ולא כל שמותם:
לעשות

(א) [תוספתא פ"ח],
(ב) מהירדן למ: ברכות ד,
(ג) [גריזים כו.] (ד) [וגו']
(ה) [ש"ל, טו] (ו) [וע"ג, טו] (ז) [אמא]
דר' יהודה אלטרין דוקא
והוא"כ גבי יפ"ת כו' כ"ה
כפ"י, (י) ש"ל ע"ג,
(ח) רש"ל, טו כ"ג ועל
רש"ל, (ט) כ"ג ועל
הראשונה. רש"ל ובמהר"ש
הגיה של הר גריזים היו כ"ז
ועל השניה כ"ג וחזון כו',

תורה אור השלם

- את אימתי אשלה
לפניך והמתו את כל
העם אשר תבא ארץ
וגתני את כל ארבע
אלפי ערך: שמות כג טו
2. תפל עליהם אימתי
ופחד בגול ורועי דבמו
קאבו עד יעבר עמך ה'
עד יעבר עם זו קמיה:
שמות טו טו
3. וכתבת על האבנים
את כל דברי התורה
הואת באר הירוש':
דברים כו כ
4. וצו אותם לאמר
שאו לכם מה מותר
הירדן ממזבב גרתי
הבדלים הבין שתי
עשרה אבנים והעברתם
אותם עמכם והמתם
אותם במלון אשר תלינו
בו ה'קלה: יהושע ג ג
5. ואת שתי עשרה
האבנים האלה אשר
לקחו מן הירדן תקים
יהושע בגלגל:
יהושע ד כ
6. ושלחת את הצבאי
לפניך וגרשת את החי
את הפנעני ואת החתי
מלפניך: שמות כג כח
7. ואת בני השמדתי את
האמרי מפניתי אשר
בגבה ארזים גבהו חסין
הוא כאלונים ראשית
פרו ממעל וישעיו
מתחת: עמוד ב ט
8. וכל ישראל חקניו
ושטריהו ופשטיו עמיהם
מה ומזה לארון נגד
הבדלים הלוים נשיא
ארון ברית ה' כפר בארון
חציו אל מול הר גריזים
והחציו אל מול הר
עיבל כאשר צוה משה
עבר ה' לבקר את העם
וישראל בראשונה:
יהושע ח לג
9. ששה משמותם על
האבן האחת ואת שמות
הששה הבדלים על
האבן
השנית
כתולדותם: שמות כו י

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה והעלו צ"ל
קודם ד"ה פרו:

גליון הש"ס

גם וקיפלו את האבנים.
כמו וקיפלו רש"י מולין מד
ע"ה ד"ה דלפקל: